

кації особи за відбитками пальців рук генеральному директору в'язниць з пропозицією нового способу реєстрації злочинців. Проте його спіткає негативна відповідь на лист, що викликало у нього глибоку депресію на декілька років. Потім Хершель, мріючи про застосування свого винаходу, повернувся до Англії, де опублікував своє дослідження у журналі «Nature». Але знову його винахід не знаходить належної підтримки та залишається поза увагою [1, с.7]. І тільки у 1899 р. система дактилоскопічної класифікації була представлена комісії вчених, де одержала позитивну оцінку.

Отже, ми дійшли висновку, що значний розвиток криміналістичної реєстрації припав на XVIII ст., найбільший внесок у той час внесли такі науковці криміналісти, як Бертильон, Пуркіне, Хершель. В наш час дана галузь виділилась в окрему криміналістичну теорію, яка має власні організаційні, наукові і правові основи.

Література:

1. Дубовий О. П., Лукашенко В. Я., Рибалко Я. В., Тимошенко П. Ю., Чорнобай Л. М. Криміналістичне дослідження слідів рук: Наук.-практ. посіб. – К.: Атіка, 2000. – 151с.
2. Ищенко Е. П., Девиков Е. И. Уголовная регистрация: Учебное пособие. – Омск: ОВШ МВД СССР. – 1986. – 98 с.
3. Лисиченко В. К. Питання вдосконалення криміналістичної реєстрації та правові межі застосування дактилоскопіювання мешканців України // Криміналістичний вісник. – 2002. – Вип. 3. – С. 34–40.
4. Мендус С. І. Деякі питання щодо створення єдиної інформаційної системи техніко-криміналістичного забезпечення розкриття та розслідування злочину // Теорії та практика судової експертизи і криміналістики. – 2003. – Вип. 3. – С. 170–175.
5. Рибалко Я. В. Експертні обліки як галузь криміналістичної техніки: етапи розвитку, завдання і зміст // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності: Збірник наук. ст. – 2001. – № 1. – С. 212–219.
6. Торвальд Ю. Век криминалистики. – М.: Прогресс, 1984. – 326 с.
7. Яльгшев С. А. Криминалистическая регистрация: проблемы, тенденции, перспективы. – М.: Академия управл. МВД России, 1998. – 140 с.

УДК 341.49:343.974

ЖУК Діана

ПРОТИДІЯ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІЙ ОРГАНІЗОВАНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ

На сучасному етапі розвитку суспільства тенденції глобалізації швидко зростають і результатом цього є як позитивні явища, так і негативні. Одним із таких негативних явищ є транснаціональна організована злочинність, яка становить небезпеку для всіх міжнародних співтовариств та держав. Це стає соціальною проблемою, яка загрожує економічному

та демократичному розвитку країн у ХХІ столітті. З розвитком технологій та суспільства транснаціональна організована злочинність набуває нових рис і властивостей, тому фахівці різних напрямків правоохоронної діяльності та науковці намагаються знайти нові підходи до протидії транснаціональній організованій злочинності. На жаль, усвідомлення ступеня суспільної небезпеки та необхідності боротьби з такою злочинністю з'явилося не так давно.

Метою даної статті є визначити поняття «протидія» та висвітлити основні методи боротьби з транснаціональною організованою злочинністю на сучасному етапі.

Дослідженням даної тематики займалися такі науковці як: Г. П. Жаровська, Ю. Я. Олійник, Г. П. Пожидаєв, Т. М. Середа та інші.

У доктрині вітчизняного та міжнародного права немає однозначного визначення транснаціональної організованої злочинності, що пов'язане з складною структурою даного виду злочинності та з постійним його вдосконаленням. У сучасній доктрині окремі вчені використовують поняття транснаціональної організованої злочинної діяльності, під яким розуміється здійснення злочинними організаціями незаконних операцій, пов'язаних із переміщенням потоків інформації, грошей, фізичних об'єктів, людей, інших матеріальних і нематеріальних засобів через державні кордони з метою використання сприятливої ринкової кон'юнктури в одній або декількох іноземних державах для отримання суттєвої економічної вигоди, а також для ефективного ухилення від соціального контролю за допомогою корупції, насильства й використання значних відмінностей у системах кримінального правосуддя різних країн [1, с. 316].

Багато вчених почали дискутувати на тему різниці між поняттями «протидія», «запобігання» та «профілактика» транснаціональної організованої злочинності. Та найбільш слушно науковець О. М. Джужа зауважив, що термінологічна дискусія стосовно розмежування цих понять, що визначають одне й те саме явище, явно недоцільна, оскільки не має теоретичного та практичного сенсу, є явно надуманою, поглиблює понятійну плутанину, змушує вчених «переключатися» з аналізу змісту явища на його етимологічну оболонку [2, с. 136].

«Протидія» включає в себе не лише сукупність способів та методів боротьби з транснаціональною організованою злочинністю, але й соціальні передумови її виникнення, причини та умови поширення та розвитку, а також найбільш ефективні способи розслідування таких злочинів. Протидія транснаціональної організованої злочинності є багатоаспектним та структурованим явищем, так як має свою мету, цілі, принципи, методи і т. д. На думку науковців, оскільки дана злочинність є організованою, то і породжується складним причинним комплексом, протидія якому може бути ефективною лише за умови формування відповідної

системи комплексних економічних, соціальних, правових та організаційних заходів, спрямованих на нейтралізацію, блокування, витіснення цього небезпечного явища на засадах здійснення спеціальної правоохоронної діяльності.

Один із основних способів протидії транснаціональній організованій злочинності є міжнародне співробітництво та прийняття міжнародно-правових актів, які будуть регулювати взаємодію держав у боротьбі з даним видом злочинності. Також важливим елементом програми протидії є законодавче закріплення основних положень на національному рівні. Для забезпечення однакового підходу до профілактики транснаціональної організованої злочинності міжнародні та регіональні співтовариства розробляють різні міжнародно-правові акти – конвенції, рекомендації, програми, задля узгодження своїх дій. Також були створені міжнародні органи, які відповідають за прийняття таких актів та вирішують питання їх дотримання.

Одним із таких органів є Організація Об'єднаних Націй, на яку покладено боротьба зі злочинною поведінкою у всьому світі. Саме ООН розробляє різні міжнародні угоди, стратегії та рекомендації, які повинні виконуватися в умовах тісної співпраці усіх держав. Фахівцями ООН відзначається, що на сучасному етапі розвитку суспільства найбільш поширеними формами транснаціональної організованої злочинності є тероризм, злочинність у сфері економіки і наркозлочинність. Останнім часом набули поширення такі злочинні прояви організованої злочинності, як піратство, кіберзлочинність, сексуальна експлуатація дітей, екологічна злочинність та незаконний обіг культурних цінностей [3, с. 94].

Варто зазначити, що основним нормативним актом у боротьбі з даним видом злочинності, який був затверджений Генеральною Асамблеєю ООН є Конвенція проти транснаціональної організованої злочинності, метою якої є сприяння співробітництву в справі більш ефективного попередження транснаціональної організованої злочинності та боротьби з нею [4, с. 17]. Однією з цілей даної конвенції є забезпечення співпраці та взаємодопомоги в попередженні та боротьбі з транснаціональною організованою злочинністю. Такий факт можна характеризувати як позитивний фактор, тому що це об'єднує держави разом, їхній політичний та економічний потенціал, що допомагає ефективно співпрацювати та існувати в добросусідських умовах. Деякі науковці вважають, що транснаціональна організована злочинність – це суспільне явище, яке має не лише протиправний суспільно-небезпечний характер, але містить в собі частково позитивні риси, такі як тісна взаємодія іноземних організацій, розвиток наукових технологій, як результат вдосконалення злочинної діяльності і т. д. Доцільно було б зауважити, що будь-який вид умисної, чітко спланованої та довготривалої злочинності завжди має велику суспільну

небезпеку, а тому ми не можемо говорити про певні позитивні результати такої діяльності, так як вони досягаються за рахунок порушення прав, свобод та інтересів громадян.

Важливим фактором в протидії транснаціональній організованій злочинності, окрім міжнародних актів, є національне законодавство кожної країни, затверджене у відповідності до міжнародно-правових актів. Кожна держава повинна намагатися не лише закріпити основні способи і прийоми боротьби з даною злочинністю на законодавчому рівні, але й привести в дію такі норми. Наприклад, в Україні фундаментальним нормативно-правовим актом в цій сфері є Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30 червня 1993 року. Даний закон визначає головні напрями загальнодержавної політики та організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю [5, с. 358].

Таким чином, протидію транснаціональній організованій злочинності можна визначити як систему різноманітних видів діяльності та комплексних заходів відповідно до національного та міжнародного законодавства, спрямованих на попередження, усунення та обмеження факторів, що сприяють виникненню та розвитку організованій злочинності. Задля досягнення поставленої цілі – подолання організованої злочинності як на національному, так і на міжнародному рівні, всі дії та заходи щодо цього повинні буди чіткими, точними та взаємодоповнюючими. Тому можна виділити такі чинники подолання транснаціональної організованої злочинності як:

- активізація міжнародної співпраці та координація спільних заходів;
- подолання нестабільності в державі та зниження розвитку безробіття;
- розвиток багатосторонньої співпраці, зокрема технічної;
- ліквідація корупційних зв'язків та організацій;
- надання правової допомоги іншим державам;
- проведення широкомасштабних переговорів держав-учасниць і накопичення потенціалу у боротьбі з міжнародною організованою злочинністю.

Література:

1. Лупу А. А. Транснациональное криминальное право: [учеб. пособие] / А. А. Лупу, И. Ю. Оська. – М.: Дело и Сервис. – 2012. – 352 с.
2. Курс кримінології: Загальна частина: підручник / О. М. Джуца, П. П. Михайленко, О. Г. Кулик – К.: Юрінком Інтер. – 2001. – 352 с.
3. Голіна В. Світова злочинність: сучасні тенденції та стратегії протидії / В. Голіна, М. Колодяжний // Вісник Національної академії правових наук України. – 2015. – № 2 (81). – С. 92–100.

4. Генеральна Асамблея ООН. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності: затверджена 15 листопада 2000 р. / Генеральна Асамблея ООН // Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності. – 2009. – Вип. 8. – С. 17–54.
5. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 червня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №35. – С. 358.

УДК 343.98.06

КЛАПЧУК Анна

РОЛЬ МІКРООБ'ЄКТІВ В РОЗКРИТТІ І РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

У зв'язку з розвитком криміналістичної техніки і зростанням можливостей різного роду та виду експертиз мікрооб'єкти стають одним з найбільш поширених видів досліджуваних речових доказів при розслідуванні кримінальних правопорушень.

Криміналістичне значення мікрооб'єктів визначається можливістю отримання та використання інформації, що міститься в них, для з'ясування і встановлення обставин події, які пов'язані зі всіма елементами складу злочину. Ця інформація може бути використана не тільки для викриття винних, а й для спростування помилкових обвинувальних версій [3, с. 17].

Тому вивчення і розробка методики виявлення, вилучення і дослідження мікрооб'єктів становить одну з актуальних проблем сучасної криміналістики.

Виявленню і дослідженню мікрооб'єктів для вирішення завдань у кримінальному судочинстві присвячені труди як вітчизняних криміналістів: В. Г. Гончаренка, Г. Л. Грановського, Н. І. Клименко, О. А. Кириченка, Н. О. Прокопенко, так і зарубіжних: Т. В. Авер'янової, Р. С. Белкіна, М. Б. Вандера (Росія), К. К. Бобєва (Болгарія), І. Кертеса (Угорщина), В. Видиця (Югославія), К. Д. Поля (Німеччина), М. Ф. Сульцера (Швейцарія) та багатьох інших.

Мікрооб'єкти малого розміру звичайно не звертають на себе уваги, і, як правило, не знищуються особою, яка вчинила кримінальне правопорушення, тому при огляді місця події їх можна виявити як на місці події, так і на людях і предметах, які причинно пов'язані з подією, що розслідується.

Мікрооб'єкти – це матеріальні утворення малої маси і розмірів (умовно до 1 мм в найбільшому вимірі), які містять інформацію про розслідувану подію, для виявлення, вилучення і дослідження яких потрібні спеціальні технічні засоби і методики [1, с. 115].